

RADNIČNÉ ⁸noviny

MESTA BANSKÁ BYSTRICA

Ročník XIV. • Číslo 8

august 2020

363. RADVANSKÝ JARMOK BUDE

Foto: archív Meš BB

Toto obľúbené podujatie je najmä o remeslách, folklóre a o stretnutiach s rodinou a priateľmi. V meste Banská Bystrica sme sa preto rozhodli tradíciu zachovať, a aj keď bude tohtoročný Radvanský jarmok trochu iný, ako sú obyvatelia a návštevníci zvyknutí, uskutoční sa. Viac informácií o programe sa dočítate v téme mesiaca a na zadnej strane novín.

Strana 4 – 5, 16

Vizual: Meš BB

INFORMÁCIE Z MESTSKÉHO ÚRADU

Zaujímate sa o participatívny rozpočet? Pozývame Vás na stretnutia tematických skupín.

Strana 3

Foto: archív DCS

HISTÓRIA

Prečítajte si viac o tom, ako vzniklo najväčšie banskobystrické sídlisko a z čoho je odvodený jeho názov!

Strana 11

Foto: archív podujatia Okolo Slovenska

ŠPORT

Jedna z etáp obľúbených medzinárodných cyklistických pretekov pôjde aj cez mesto pod Úrpínom.

Strana 12

ŠPORTOVCI BUDÚ SÚŤAŽIŤ I VZDELÁVAŤ SA

Šport prispieva k rozvoju sebadôvery a vedie mládež k rešpektovaniu seba a ostatných na športovisku aj mimo neho. Šport je mocný nástroj na vzdelávanie a výchovu, keďže disponuje univerzálnym jazykom, v ktorom odovzdáva kľúčové posolstvá v oblasti zdravého životného štýlu, sociálnej inklúzie, rodovej rovnováhy a obnovy miestnych komunít.

Aj tieto posolstvá prinesie do Banskej Bystrice XVI. letný Európsky olympijský festival mládeže (EYOF), ktorý sa uskutoční koncom júla 2022. Mladí športovci z 50 krajín celej Európy sa v meste pod Urpínom budú popri boji o cenné medaily aj vzdelávať o olympijských hodnotách. Skúsenosti im budú odovzdávať ambasádori jednotlivých výprav, medzi ktorými bude veľa úspešných športovcov. Okrem mladých účastníkov EYOF 2022 sa budú dozvedať o olympijských hodnotách počas nasledujúcich školských rokov v rámci Vzdelávacieho programu o olympijských hodnotách (OVEP) aj žiaci a študenti základných a stredných škôl v celom Banskobystrickom kraji. Učiteľov už začal oslovovať v spolupráci s organizačným výborom EYOF 2022 Banská Bystrica Slovenský olympijský a športový výbor a pripraví pre nich aj školenia. V budúcnosti môže byť OVEP aj súčasť školských vyučovacích programov. Cieľom OVEP je inšpirovať mladú generáciu k správaniu morálno-etickému

Foto: Národný olympijský výbor Litva

Aj žiaci a študenti sa dozvedia o olympijských hodnotách

správaníu sa prostredníctvom športu. Telesná aktivita a šport sú totiž výrazným prínosom pre zdravie, pohodu a rozvoj mládeže. Vzdelávacie program o olympijských hodnotách uznáva jedinečný potenciál športu ako edukačného a komunikačného nástroja. Predstavuje praktický súbor vzdelávacích zdrojov určených na inšpiráciu. Využívanie olympijských športových tradícií a ich základných hodnôt sa používa ako pozadie výučbových príležitostí. Program

OVEP integruje šport a telesnú výchovu do kultúrneho a vzdelávacieho rámca. OVEP podporuje vnútorný rozvoj mladých ľudí v čase, keď sa začína formovať ich „morálny kompas“. Napomáha všestrannému rozvoju detí primerane veku. Snaží sa prispievať k tomu, aby boli zdravé a šťastné. Učí ich nebyť sústredené iba na výsledky, ale budovať si pozitívny vzťah k samotnej činnosti a vydávať zo seba to najlepšie. Iba tak totiž dokážu vyrásť v plnohodnotných členov spoločnosti, ktorí uplatňujú svoj jedinečný talent a naplňujú svoje poslanie.

„Program OVEP síce pôvodne vznikol pre potreby krajín tretieho sveta, ale prax ukázala, že si nájde miesto aj v rozvinutých štátoch. Úspešne sa dnes aplikuje najmä v Austrálii, svoje miesto má aj na Slovensku. Ponúka totiž množstvo príležitostí na cibrenie charakteru detí a mládeže,“ uviedla riaditeľka oddelenia olympizmu SOŠV a riaditeľka školského programu EYOF 2022 Banská Bystrica Ivana Motolíková.

Tím EYOF

CENTRUM VOJENÉHO ČASU
Havranské 9, Banská Bystrica

DETSKÝ JARMOK 2020

31. August 2020 (10:00 - 14:00)
areál CVČ, Havranské 9, BB
nad internátnou ulicou, konštantná zastávka
autobusu č. 26 a trolejbusu č. 7

Program:
športové súťaže - atletická škôlka, cornhole, discgolf, petang,
maľovanie na tvár, tvorivý stánok, zdobenie perníkov,
palacinkáreň, skákací hrad a stánok KC Fončorda.

Bonus pre deti, ktoré sa zapíšu do našich krúžkov.

 CVČ Pohoda 048/4131590; 0918977140 www.cvcphoda.sk

FIT SENIOR POKRAČUJE

Poradňa zdravia banskobystrického Regionálneho úradu verejného zdravotníctva (RÚVZ) a Odbor sociálnych vecí mesta Banská Bystrica na jar 2019 ukončili pilotnú fázu projektu, ktorého cieľom bolo zvýšiť pohybovú aktivitu u seniorov 60+ z mesta pod Urpínom. Išlo o formu teoretickej a praktickej časti v súlade s najnovšími vedeckými poznatkami. Zdravotné benefity pohybovej aktivity u seniorov sú jednoznačne vedecky dokázané, preto sa Regionálny úrad verejného zdravotníctva spolu s mestom Banská Bystrica a Fakultou zdravotníctva Slovenskej zdravotníckej univerzity rozhodli v projekte pokračovať. Pozývame všetkých banskobystrických seniorov, aby sa zapojili do projektu. Prihlásiť sa môžete do 18. septembra 2020 e-mailom (adriana.tupa@banskabystrica.sk) alebo telefonicky (048/28 52 200, 0905 834 373). Do konca septembra 2020 budú prebiehať vstupné vyšetrenia a od októbra sa začne cvičiť v priestoroch Fakulty zdravotníctva Slovenskej zdravotníckej univerzity na Sládkovičovej ulici v Banskej Bystrici.

Odbor sociálnych vecí, MsÚ BB

Pohybové cvičenia sú pre seniorov dôležité

INFORMÁCIE Z MESTSKÉHO ÚRADU

1

ĎALŠIE OBDOBIE PARTICIPATÍVNEHO ROZPOČTU JE TU

Všetkých obyvateľov srdečne pozývame, aby sa zapojili do Participatívneho rozpočtu mesta Banská Bystrica na rok 2020/2021. Stretnutia tematických skupín sa uskutočnia v zasadačkách Mestského úradu (Československej armády 26) vo vybrané pondelky od 17:00 hod. Prvé stretnutie sa uskutočnilo 10. augusta a ďalšie termíny sú určené na 24. august 2020, 7. september 2020, 21. september 2020, 5. október 2020 a 12. október 2020. Všetky projek-

Prvé tohtoročné stretnutie sa konalo 10. augusta

Foto: MsÚ BB

tové návrhy musia byť konzultované s členmi koordinačnej rady Participatívneho rozpočtu mesta Banská Bystrica na tematických skupinách v nasledujúcich oblastiach: Zeleň v meste a verejné priestory, Kultúra, umenie a vzdelávanie, Aktívne občianstvo, komunitný rozvoj a iné či Šport. V prípade, že sa chcete zapojiť, Vaše projekty môžete podať najneskôr do 15. októbra 2020.

Kancelária prednostky

2

ŽIADOSTI O POSKYTNUTIE ŠTIPENDIA Z FONDU ANDREJA HANZLÍKA

V zmysle platného VZN č. 9/2009 o štipendijnom fonde Andreja Hanzlíka môžu študenti stredných a vysokých škôl najneskôr do 15. septembra 2020 podávať žiadosti o poskytnutie štipendia na školský rok 2020/2021. O takúto podporu sa môžu uchádzať študenti s trvalým pobytom v meste Banská Bystrica, ktorých prospech v predchádzajúcich dvoch rokoch dosahoval priemer 2,0 a spoločne posudzované príjmy v rodine žiadateľa nepresahujú 1,5-násobok súm stanovených v zá-

kone o životnom minime. Pri posudzovaní štipendia sa prihliada na finančnú náročnosť študijného odboru žiadateľa, a tiež na jeho sociálne a majetkové pomery. Vzor žiadosti a spomínané VZN nájdete na webovej stránke mesta v sekcii Oddelenia/Školský úrad, Odd. školstva a mládeže/Agendy/Žiadosť o štipendium/Dokumenty, žiadosti a tlačivá/Žiadosť o štipendium.

Školský úrad, Odd. školstva a mládeže, MsÚ BB

3

NA POPLATOK ZA KOMUNÁLNY ODPAD SA ŽIADNA ZĽAVA NEVZŤAHUJE

V minuloročných decembrových Radničných novinách sme uverejnili článok „Poslanci schválili VZN k zvyšovaniu daní, a podporili tak vyrovnaný rozpočet mesta na rok 2020“. Informovali sme v ňom o Všeobecne záväznom nariadení o miestnych daniach a poplatku, ktoré upravuje výšku sadzieb daní z nehnuteľností a poplatkov za komunálny odpad. Po vymenovaní všetkých poplatkov sa v článku uvádza veta: „Zároveň platí, že VZN počíta s 50-percentnou úľavou pre seniorov nad 62 rokov, zdravotne ťažko postihnutých a osoby v hmotnej núdzi.“ Niekoľko obyvateľov sa na tento článok

Ilustračné foto: MsÚ BB

odvolalo pri platení za komunálny odpad v domnienke, že uvedená zľava sa vzťahuje aj na tento poplatok. Vďaka ich podnetom sme si počas zdaňovacieho obdobia uvedomili, že článok z decembrového vydania môže vyznieť nepresne, a preto by sme touto správou chceli uviesť veci na pravú mieru. Ide len o neúplnú formuláciu textu v uverejnenom článku. Zľava sa vzťahuje, a od začiatku sa vzťahovala, len na poplatky spojené s daňou z nehnuteľnosti, a to v prípade, že ide o stavbu na bývanie a byt. Do budúcnosti budeme dbať na uverejňovanie presne špecifikovaných informácií tak, aby sme vylúčili možné rôzne výklady textu. Ďakujeme za pochopenie.

Kancelária primátora

4

STE ZÁSTUPCA ŠPORTOVÉHO KLUBU?

Ilustračné foto: MsÚ BB

Ak áno, zbystrite pozornosť. Všetkých zástupcov športových klubov totiž pozývame na zasadnutie Komisie MsZ pre šport, voľný čas a mládež. Mesto Banská Bystrica poskytuje dotácie na základe VZN č. 11/2019 o poskytovaní dotácií z rozpočtu mesta Banská Bystrica. Športové kluby a združenia môžu finančné prostriedky získať na základe kritérií prijatých v roku 2019 Komisiou MsZ pre šport, voľný čas a mládež. Nakoľko sa blíži obdobie predkladania žiadostí o poskytnutie dotácií na rok 2021, členovia tejto komisie chcú problematiku nastavenia pravidiel preukovať so samotnými žiadateľmi. Dohodli sa tak na svojom marcovom zasadnutí (bližšie informácie sú zverejnené v Zápisnici č. 3/2020). Pozývame preto všetkých zástupcov športových subjektov na zasadnutie Komisie MsZ pre šport, voľný čas a mládež, ktoré sa uskutoční dňa 18. augusta 2020 o 15:30 hod. v zasadačke Mestského úradu č. 290 (Československej armády 26, Banská Bystrica). Návrhy na úpravu kritérií o poskytnutie dotácie je možné zasielať aj elektronicky na adresu: monika.molnarova@banskabystrica.sk v termíne do 17. augusta 2020.

Oddelenie športu, MsÚ BB

NÁZORY POSLANCŮ

Medzi najstaršie jarmoky na Slovensku patrí aj ten náš, Radvanský. V roku 2011 bol zapísaný do Reprezentatívneho zoznamu nehmotného kultúrneho dedičstva Slovenska a zatiaľ sa od svojho vzniku nekonal len raz – počas 2. svetovej vojny. Aj napriek pandémie, s ktorou počas uplynulých mesiacov bojovalo aj Slovensko, sa v septembri obľúbený Radvanský jarmok uskutoční. Bude síce komornejší, bez občerstvovacích stánkov a zábavných atrakcií, no programovo bude bohatý a všetky vekové kategórie si na ňom nájdu to svoje. Dodržané budú všetky potrebné opatrenia a nariadenia hlavného hygienika. Mesto Banská Bystrica už jeho koncepciu predstavilo aj obyvateľom mesta. Ako vnímate tohtoročný Radvanský jarmok, ktorý patrí k najväčším podujatiam v Banskej Bystrici? K téme sa tento mesiac vyjadrili poslanci Vladimír Sklenka, Lucia Skokanová a Milan Smädo.

VLADIMÍR SKLENKA

Radvanský jarmok patrí medzi najväčšie kultúrne podujatia na Slovensku. Jeho význam spočíva v tom, že sa stal symbolom Slovenska ako najvýznamnejší slovenský jarmok už v období Uhorska. Navštívili ho osobnosti ako Kazimír

Zechenter-Laskomerský, Jozef Gregor Tajovský či česká spisovateľka Božena Němcová. Za tri dni, počas ktorých sa koná, ho navštíví aj v súčasnosti niekoľko 10-tok tisíc návštevníkov z celého Slovenska a mnoho zahraničných turistov. Jarmok znamená rozvoj a popularizáciu Banskej Bystrice. V minulosti sa konal v Radvani, ktorá sa v roku 1966 stala súčasťou nášho mesta. Mesto dodržalo svoj záväzok a napriek tomu, že sa presunulo miesto konania jarmoku z Radvane na bystrické námestie, názov zostal zachovaný. Návšteva jarmoku barónom Antonom Radvanským s rodinou v roku 2017 len potvrdila celoeurópsky rozmer podujatia. Radvanský jarmok má tiež plnohodnotný akčný potenciál stať sa dôležitou súčasťou našej kandidatúry na Európske hlavné mesto kultúry v roku 2026.

LUCIA SKOKANOVÁ

Radvanský jarmok patrí ku kultúrnym udalostiam roka v našom meste ale aj širšom okolí. Napriek tomu, že bude tento rok v obmedzenejšom režime, vzhľadom na epidémiu, ktorá pretrváva, prináša podľa mňa mnohé obohatenia. Páči sa mi hlavná myšlienka, ktorá

sa bude niesť tohtoročným jarmokom – hlavne včelárstvo a spolupráca so Strednou odbornou školou Pod Bánošom, ako aj téma ľudového liečiteľstva. Sú to návraty k hodnotám a tradíciám. Zaujímavá bude tiež výstava k 80. výročiu narodenia hudobného skladateľa Svetozára Stračina v priestoroch radnice a Lazovná ulica určená pre maliarov a karikaturistov. Namiesto kolotočov budú mať deti možnosť viac si užiť tvorivé dielne alebo Divadelný dvor v Záhrade. A kúpou jarmočných špeciálov máme šancu podporiť miestne reštaurácie. Uplynulé obdobie nám ukázalo, že obyvatelia nášho mesta boli dôslední v dodržiavaní potrebných opatrení. Preto som presvedčená, že pochopia aj tohtoročné obmedzenia a ak to vývoj situácie dovoľí, jarmok si užijú.

MILAN SMÄDO

Ani tí skôr narodení si nepamätajú na taký rok, ako je ten súčasný. Pandémia zasiahla každého z nás, nielen v Európe, ale aj na ostatných kontinentoch.

V Banskej Bystrici sa z toho dôvodu nekonala väčšina akcií, ktoré sú organizované mestom či poslancami a občianskymi radami. Vedenie mesta pri organizácii a uskutočnení Radvanského jarmoku urobilo dva kroky. Jeden správny a jeden odvážny. Pod správnym krokom rozumiem, že bol jarmok urobený z hľadiska ekonomiky mesta a pomoci podnikateľskej sfére – obchodníci budú môcť predávať a vystavovať svoje výrobky. Pre mesto to prinesie financie, ktoré sú v tejto dobe tak potrebné. A ten odvážny krok súvisí so zdravím obyvateľov nielen nášho mesta, ale aj návštevníkov. Verím, že ľudia budú dodržiavať pokyny od hygienikov a všetko to dobre dopadne.

TOHTOROČNÝ RADVANSKÝ JARMOK BUDE INÝ

Jarmok všetkých jarmokov bude tento rok komornejší a iný, na aký boli obyvatelia mesta doposiaľ zvyknutí. Z dôvodu nedávneho mimoriadneho koronavírusového obdobia sa program 363. Radvanského jarmoku rozptýli do nádvorí v centre mesta, čím chce samospráva predísť nadmernému zhromažďovaniu sa ľudí. Aj keď tohtoročný jarmok berie maximálny ohľad na dodržanie všetkých opatrení a bude bez zábavných atrakcií a občerstvovacích stánkov, obyvatelia i návštevníci sa majú na čo tešiť.

Návštevníkov jarmoku budú usmerňovať aj chodúliari či kaukliari

Druhý septembrový víkend sa v meste pod Urpínom neodmysliteľne spája s jedným z najobľúbenejších podujatí – Radvanským jarmokom. Hlavná téma 363. ročníka je včelárstvo, ľudové liečiteľstvo a mágia. Počas troch dní stretnete chodúliarov, žonglérov či verklikárov, ktorí budú Banskobystričanov i návštevníkov zvládať a informovať o aktuálnom programe. Lazovná ulica sa po prvý raz premení na umeleckú uličku s maliarmi a karikaturistami. Keďže hlavné pódium so sedením v centre Námestia SNP tento rok nebude, jarmočnú atmosféru navodia aj malé skupinky folkloristov počas improvizovaných vystúpení v uliciach mesta. Aj tento rok podujatie z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia.

RADVANSKÝ JARMOK

11. 9. - 13. 9. 2020/Banská Bystrica

BEZPEČNOSŤ JE DÔLEŽITÁ

Radvanský jarmok je tento rok koncipovaný tak, aby boli dodržané všetky nariadenia súvisiace s potrebnou dezinfekciou a povoleným počtom ľudí. Organizácia a opatrenia spojené s jarmokom budú podliehať situácii, ktorá bude aktuálna v septembri. Mesto je pripravené pružne reagovať na prípadné odporúčania centrálného krízového štábu a hlavného hygienika.

KDE BUDE PROGRAM?

Plánujeme využiť dvory a lokality v centre mesta, v ktorých vieme regulovať vstup a výstup návštevníkov. Kultúrny program sa uskutoční na troch hlavných miestach, na ktorých bude možné zabezpečiť povolený počet divákov. Jarmok o 15:45 hod. otvorí sprievod, ku ktorému sa budú z rôznych kútov námestia pripájať historické postavy typické pre minulé časy mestských jarmokov. Diváci tak v pestrom sprievodevidia kaukliarov, akrobatov, verklekárov, chodúliarov, hadie ženy či brušné tanečnice. Všetci sa zhromaždia pred historickou radnicou a princípál odovzdá slovo dnešnému „pánovi mesta“, ktorý pozve všetkých na jarmočné dni.

NÁDVORIE RADNICE

Hlavné pódium bude umiestnené na nádvorí radnice. Program v týchto priestoroch odštartuje o 16:30 hod. Jarmok symbolicky otvoria fujaristi, nakoľko si pripomenieme 15 rokov od zapísania fujary do UNESCO. Zaujímavosťou bude Kúdeľná izba z Heľpy, v ktorej ženy predvedú postup a výrobu spracovania ľanu. Nádvorie radnice na Námestí SNP 1 sa zmení na Kultúrny dvor, na ktorom už v piatok, 11. septembra vystúpi napríklad Folklórny súbor Bystrina. V tento deň sa môžete tešiť aj na krátke čiernohumorné stredoveké panoptikum banskobystrického Divadla na Vysokej Nohe a o 21:00 hod. sa predstaví prešovská

skupina Hrdza, ktorá sa inšpiruje slovenským folklórom. V sobotu táto lokalita ožije vďaka šermiarsko-divadelnej kumpánii, odznejú šansóny a milovníkov tanca a spevu poteší Detstský folklórny súbor Matičiarik. Nedeľa bude patriť folklórnej skupine Priechoďan a vystúpi tiež banskobystrická swingová kapela Gatsby Sounds. O 14:30 hod. poďakujeme remeselníkom a predstaví sa obľúbený folklórny súbor Urpín.

STREDOSLOVENSKÉ OSVETOVÉ STREDISKO

Nachádza sa na Dolnej ulici 35 a na chvíľu sa zmení na Folklórny dvor. V piatok aj v sobotu tu návštevníci nájdu remeselné a tvorivé dielne zamerané na spracovanie a tkanie surovíc či na pradenie vlny. Zaujímavosťou si môžu vyrobiť loptičky, brmbolce a písmeňák z plste. Okrem činností upriamených na šikovné ruky sa na nádvorí zameriame aj na program venovaný tradičnej hudobnej kultúre a na divadelné predstavenie Maľko a blázní.

ZÁHRADA CENTRUM NEZÁVISLEJ KULTÚRY

Počas troch jarmočných dní sa tento priestor zmení na Divadelný dvor určený najmä pre mladých a rodiny s deťmi. Nájdete tu napríklad súčasnú pohybovú performanciu, gypsy jazzovú kapelu, živé čítanie pre malých návštevníkov a interaktívnu prezentáciu nových rozprávkových kníh. Nakoľko deti obľubujú aj rôzne predstavenia, nebude chýbať nič z divadelného súdka.

REMESLÁ, VČELÁRSTVO A FOLKLÓR

Ohradené remeselné mestečko v strede Námestia SNP privíta prioritne lokálnych remeselníkov. Predvedú svoje majstrovstvo pri tvorbe tradičných výrobkov, ktoré sa budú dať aj

zakúpiť. V spolupráci so Strednou odbornou školou Pod Bánošom vznikne pri Barbakane včelárska dedinka, kde si prídu na svoje všetci včelári. Zaujímavé bude sledovať umelcov pri výrobe figurálnych úľov, apiterapiu či pozorovací úľ s komínom. Súčasťou tejto lokality budú aj funkčné repliky hutníckych strojov, ku ktorým tento rok pribudne ručne ovládaný výťah.

SPRIEVODNÉ PODUJATIA

Vo foyer radnice pripravujeme výstavu a premietanie filmu k 80. výročiu narodenia významného slovenského hudobného skladateľa Svetozára Stračinu, ktorý je pochovaný v Banskej Bystrici. Navštíviť ju môžete už od 31. augusta až do 13. septembra. V areáli Pamätníka SNP si prídu na svoje všetci milovníci folklóru. Slovenský Deň kroja sa tento rok uskutoční formou zdravíc a video pozdravov. Tešiť sa môžeme aj na výstavu fotografií. S Radvanským jarmokom sa dlhé roky spája aj výstava drobných hospodárskych zvierat spojená s akvaristikou. Inak to nebude ani tentokrát. Nájdete ju počas všetkých troch dní na tradičnom mieste – v Dolnej ulici č. 25. V piatok a v sobotu ju môžete navštíviť od 10:00 hod. do 17:30 hod. a v nedeľu do 13:00 hod. Medzi tohtoročné sprievodné podujatia sme zaradili aj EKO Fest – Príbeh včely. Toto inšpiratívne podujatie spolu s workshopom sa uskutoční v 365.labbe v Lazovnej ulici č. 5.

AKO JE TO S OBČERSTVENÍM?

Keďže stánky s občerstvením z pochopiteľných dôvodov nebudú súčasťou jarmoku, plánujeme osloviť prevádzky na Námestí SNP, aby do svojej ponuky zaradili tradičné jarmočné dobroty a nápoje. Hoci nepôjde o tradičný jarmok, na aký sme boli doteraz zvyknutí, robíme všetko preto, aby sme uspokojili všetky vekové kategórie. Tešíme sa na Vás!

dmo, mar

Foto: archív MúB BB

UNIVERZITNÁ RADA MESTA BANSKÁ BYSTRICA

NAŠA SPOLUPRÁCA S UNIVERZITAMI NEUSTÁLE NAPREDUJE

Symbióza mesta a univerzít by mala byť bežnou súčasťou života samosprávy. Banskej Bystrici sa to vďaka kvalitnej spolupráci s Univerzitou Mateja Bela, Akadémiou umení či Fakultou zdravotníctva Slovenskej zdravotníckej univerzity dlhodobo darí naplňovať. Na júlovom zasadnutí primátora a Univerzitnej rady všetci zúčastnení deklarovali, že priestor na nové spoločné aktivity je naďalej široký.

„Bol by som rád, keby spolupráca medzi školami a mestom fungovala aj naďalej. Vedecká obec a študenti nám pomôžu nielen s organizáciou najväčšieho Európskeho mládežníckeho olympijského festivalu EYOF 2022, ale aj pri spracovaní výzvy na získanie titulu Európske hlavné mesto kultúry 2026, o ktorý sa chceme uchádzať. Som vďačný, že v Banskej Bystrici máme kapacity z vedeckého a umeleckého sveta, aj vďaka ktorým môžeme naše mesto posúvať dopredu,“ povedal na úvod zasadnutia Univerzitnej rady primátor Ján Nosko. Na stretnutí členovia rady zhodnotili doterajšiu i plánovanú spoluprácu s mestom. Samospráva s UMB, o. i., aktivovala vzťahy v oblasti smart riešení a komunikáciu s Odborom rozvojových aktivít mesta. Aj podpisom Memoranda o spolupráci a podpore podujatia EYOF 2022 deklarovala Univerzita Mateja Bela svoju plnú súčinnosť. „Sme pripravení ponúknuť pomoc v rámci ubytovacej infraštruktúry. Zároveň sme sa zaviazali, že budeme spolupracovať nielen na poli organizačnom, ale aj vedeckom. Identifikovanie a spracovanie určitých ekonomických a širších aspektov je veľmi dôležité nielen v kontexte samotného podujatia, ale aj v kontexte samosprávy ako takej. Mesto bude môcť do budúcnosti využívať

výsledky v rámci efektívnejších rokovaní a argumentovania v prospech organizovania takejto podujatia,“ hovorí Vladimír Hiadlovský, rektor Univerzity Mateja Bela. Kreatívni umelci z Akadémie umení okrem výstav svojich prác v rôznych mestských priestoroch častokrát pomáhajú pri organizovaní kultúrnych a spoločenských podujatí, natáčaní videí atď. Ďalšiu spoluprácu otvára práve titul Európskeho hlavného mesta kultúry 2026. „Som rád, že sme mohli byť nápomocní a akceptovali ste delegovaného kolegu, ktorý sa postará o hlavnú dramaturgiu pri spracovaní žiadosti o tento titul. Priestor vidím aj pri organizácii EYOF-u, v rámci ktorého by mohli byť naši študenti súčinní pri kreovaní kultúrneho programu,“ doplnil rektor Akadémie umení v Banskej Bystrici Michal Murin. Pomocnú ruku počas EYOF-u priloží aj Fakulta zdravotníctva Slovenskej zdravotníckej univerzity, ktorá má sídlo v Banskej Bystrici. Podľa dekanke Beaty Frčovej sú študenti pripravení pomôcť so zdravotníckymi službami ako záchranári či sestry. „Som presvedčená, že budú platnými členmi tímov EYOF-u a budú to robiť veľmi radi. Zároveň sa nám spolu s mestom darí naštartovať spoluprácu aj v sociálno-zdravotnej ob-

lasti. Fyzioterapia je zaujímavá, vidíme aj priestor pre vedeckú implementáciu a vieme si predstaviť projekty, ktoré by mohli pomôcť mestu aj fakulte. Študenti prišli aj s nápadom vytvoriť náučné slúčky, ktoré by sa mohli vysielť v MHD a poukazovať na sedenie či státie počas cestovania,“ hovorí dekanke Fakulty SZU Beata Frčová. V závere stretnutia hostia diskutovali o mimoriadnom koronavírusovom období, ktoré sa dotklo nielen miestnej samosprávy, ale predovšetkým aj študentov a univerzít. Všetci sa zhodli na tom, že jednotlivé kroky neboli zo strany štátu centrálné koordinované. Šéfovia univerzít si preto vypracúvajú vlastné karanténne postupy, aby sa vedeli pripraviť na nový akademický rok. Napr. len na UMB nastúpi do študentských domovov od septembra 2 600 študentov. Podľa zúčastnených je najvyšší čas, aj spolu s BBSK, uvažovať o zriadení karanténneho centra v prípade, že sa v niektorom zo študentských domovov vyskytne prípad nákazy. Členovia Univerzitnej rady sa zároveň dohodli, že aktivity v rámci prípadnej ďalšej vlny pandémie budú spoločne koordinovať a budú platnými členmi krízového štábu mesta.

mar

KDE JE VÔĽA, TAM JE CESTA...

Obdobie predchádzajúcich štyroch mesiacov bolo zložené pre mnohých. Deti nemohli navštevovať školy, škôlky, stretávať sa so svojimi rovesníkmi a učiteľmi. Na to, aby vzdelávanie pokračovalo aj naďalej, využívali mnohí pedagógovia pre zadávanie úloh online priestor. Nie všetky deti však majú prístup k internetu, počítaču či tabletu. To bol dôvod toho, že neodovzdávali žiadne vypracované úlohy. V rámci spolupráce s Odborom školstva bola preto ponúknutá spolupráca základným školám na území mesta zo strany OSKI a jej TSS KI. Sociálne pracovníčky tak raz týždenne distribuovali zadania domácich úloh do lo-

kalít Podlavice, Riečanvoda a Topoľova, ktoré následne po týždni zozbierali a doručili späť do škôl. Tu vystala potreba pomoci deťom s učením. Rodičom tak bola ponúknutá možnosť využiť priestory NKC KOMPAS na Internátnej 12 pre vypracovanie zadaných domácich úloh. Túto možnosť využili štyri deti z rómskej osady v Podlaviciach a dvakrát do týždňa sa chodili učiť s pracovníkmi Terénnej sociálnej služby krízovej intervencie (TSS KI) a zariadenia KOMPAS. Nakoľko však v danej lokalite bolo viac detí, ktoré by nielen potrebovali, ale aj mali záujem učiť sa, a zároveň nemali možnosť dostaviť sa do zariadenia, vznikla myšlienka realizovať prípravu do školy priamo v osade. Návrh sociálnych pracovníčok TSS KI – D. Borošky a M. Matejkovej sa stretol s pozitívnou odozvou a miestne ženy vyupratovali a spolu s miestne uznávanou autoritou z radov osadníkov zriadili priestory neobývanej unimobunky. V týchto priestoroch sa tak

V novej miestnosti nechýbajú stoly, stoličky ani tabuľa

Deti dostali možnosť plnohodnotne sa učiť

od začiatku júna dvakrát do týždňa realizujú výučbu detí, ktoré sú rozdelené do dvoch skupín. V prvej skupine sú školopovinné deti a v druhej sú deti v predškolskom veku. Žiaci druhého stupňa základnej školy naďalej navštevujú zariadenie NKC KOMPAS na Internátnej ulici 12 v Banskej Bystrici. Unimobunka je vybavená školskou tabuľou, stolmi a stoličkami. Pri každom stretnutí je zrealizovaná dezinfekcia stolov a stoličiek a každé dieťa si pri vstupe vydezinfikuje ruky.

Oddelenie sociálnej a krízovej intervencie, MsÚ BB

DIAGNOSTIKA MIESTNYCH KOMUNIKÁCIÍ

V budúcom roku plánuje mesto Banská Bystrica investovať do rozsiahlej rekonštrukcie ciest a chodníkov. Vedenie mesta preto nadviazalo spoluprácu s odborníkmi Katedry technológie a manažmentu stavieb, Stavebnej fakulty Žilinskej univerzity a Výskumného centra Žilinskej univerzity v Žiline. Práve riešiteľský tím zo Žiliny vykonal koncom júla v Banskej Bystrici podrobnú diagnostiku niektorých súvislých úsekov miestnych komunikácií, ktoré by mohli v nasledujúcom období prejsť rekonštrukciou. Hlavným cieľom je efektívne vynaloženie finančných prostriedkov a predchádzanie nepredvídaných situácií pri samotnej stavebnej činnosti.

Motívom pre spoluprácu mesta s riešiteľským kolektívom Žilinskej univerzity v Žiline bolo najmä to, že výskumný tím sa predmetnej problematike venuje dlhodobo a dosahuje pri jej riešení viacero významných úspechov doma aj v zahraničí. Diagnostika v Banskej Bystrici mala minimálny dopad na plynulosť dopravy. „Podrobná diagnostika ciest modernými prístrojmi nám poskytne detailný obraz o tom, kde a aké chyby sa na danej miestnej komunikácii nachádzajú. Nejde len o viditeľné chyby napr. nerovnosti na povrchu cesty, ale diagnostika poskytne aj informáciu, aký zásah do podložia je nevyhnutný a čo presne cesta potrebuje. Diagnostika nám zhodnotí vybrané úseky ciest a informácie z nej poslúžia budúcemu projektantovi kvalitne spracovať projektovú dokumentáciu. Zároveň odporučí zvoliť čo najvhodnejší technologický postup rekonštrukcie vozoviek,“ objasňuje viceprimátor Jakub Gajdošík. Počas posledných júlových dní prešli diagnostikou miestne komunikácie, ktoré patria v meste pod Urpínom k hlavným cestným tepnám, frekventovaným či zanedbaným vozovkám. Ide o Tajovského

Vozidlo na diagnostiku v uliciach nášho mesta

ulicu a ulicu Cesta na amfiteáter, Lazovnú a Bakosovú ulicu, Hornú, Československej armády, Partizánsku cestu, Námestie slobody, ulicu M. M. Hodžu a M. Hattalu, Bernolákovu a Poľnú ulicu, Moskovskú, Kyjevské námestie, Nové Kalište, THK, Švermovu a Gaštánovú. „V rámci diagnostiky sa vykonali merania diagnostickým zariadením ROADSCANNER, ktorý umožňuje nedeštruktívnu metódou získať informácie o stave vozovky. Jednak zisťujeme priečne a pozdĺžne nerovnosti a deflektometrom

FWD-KUAB 50 zisťujeme aj priehyby vozovky pre hodnotenie a klasifikáciu únosnosti vozovky. Výstupom z realizovanej diagnostiky bude spracovanie podkladu pre projektanta s optimalizovaným návrhom rekonštrukcie a s orientačným výpočtom ekonomickej efektívnosti navrhnutých technológií rekonštrukcie. Súčasťou bude výpočet návrhu hrúbky zosilnenia vozovky vrátane homogenizácie úsekov,“ dopĺňa profesor Ján Mikolaj zo Žilinskej univerzity v Žiline. Po diagnostike vybraných úsekov miestnych komunikácií sa v uplynulom týždni stretli zástupcovia primátora s poslancami mestského zastupiteľstva za jednotlivé volebné obvody. Spoločne diskutovali o prioritách danej mestskej časti s predbežným návrhom, ktoré cesty a chodníky si budú vyžadovať v najbližšom období rekonštrukciu. Na plánovanú rozsiahlu investičnú akciu bude mesto musieť pravdepodobne čerpať úverové zdroje. Všetko však závisí od spracovania projektovej dokumentácie, rekonštrukcie vybraných úsekov a vyčíslenia predpokladaných nákladov.

mar

KONTROLY TAXISLUŽIEB

Mestská polícia Banská Bystrica a osoby poverené výkonom odborného dozoru nad cestnou premávkou vykonávajú vo zvýšenej miere kontroly dodržiavania povinností pri prevádzkovaní taxislužby vyplývajúce zo zákona č. 56/2012 Z. z. o cestnej doprave v znení neskorších predpisov v rámci mesta Banská Bystrica. Medzi povinnosti v zmysle uvedeného zákona patrí napríklad to, že prevádzkovateľ taxislužby musí byť držiteľ koncesnej listiny dopravcu a osvedčenia vozidla taxislužby. Vodič vozidla musí byť držiteľ preukazu vodiča taxislužby, ktorý musí mať podľa poslednej novelizácie uvedeného zákona umiestnený na

mieste viditeľnom pre cestujúceho. Je nevyhnutné, aby bolo vozidlo taxislužby označené obchodným menom prevádzkovateľa taxislužby, odnímateľným strešným svetidlom s nápisom TAXI. Vodič vozidla taxislužby je takisto povinný po vykonaní jazdy vydať cestujúcemu potvrdenie o zaplatenom cestovnom. V priebehu júla 2020 bolo v rámci mesta Banská Bystrica skontrolovaných šesť vozidiel taxislužby, z toho v štyroch prípadoch boli zistené porušenia. Najčastejšie išlo o nevydanie potvrdenia o zaplatenom cestovnom a povinnosť mať umiestnený preukaz vodiča taxislužby na mieste viditeľnom pre cestujúceho. Mesto Banská Bystrica zdôrazňuje, že vykonávanie kontrol prevádzkovateľov taxislužby bude pokračovať i naďalej a zistené nedostatky budú riešené v správnom alebo priestupkovom konaní. Je dôležité podotknúť, že ak bude u prevádzkovateľa do dvoch rokov zistené opakované porušenie ustanovení uvedeného zákona, správny orgán uloží pokutu v sadzbe od 5 000 do 50 000 eur v zmysle zákona

MsP BB

Ilustračné foto: MsP BB

KONCOM AUGUSTA NÁS ČAKAJÚ DOPRAVNÉ OBMEDZENIA

Všetkým Banskobystričanom dávame do pozornosti, že z dôvodu konania celoslovenských osláv 76. výročia Slovenského národného povstania dôjde 28. a 29. augusta 2020 v meste pod Urpínom k zmene dopravného značenia. Od 28. augusta 2020 od 22:00 hod. do 29. augusta 2020 do 15:00 hod. bude na uliciach Cikkerova, Kuzmányho a Kapitulská umiestnené dopravné značenie „Zákaz zastavenia“. Dňa 29. augusta 2020 od 6:00 do 15:00 hod. budú uzavreté ulice Kapitulská, Švantnerova, Cikkerova a Kuzmányho. Dňa 29. augusta 2020 od 6:00 do 15:00 bude Kuzmányho ulica presmerovaná od Národného domu po Hušták.

Múzeum SNP

FESTIVAL SVETLA A TIEŇA SA PRESÚVA

Návštevnosť, ktorá organizátorov po minulé ročníky tešila sa z hľadiska nových opatrení spojených s koronavírusom stala obmedzením. Aj keď sa festival koná vo verejnom priestranstve, pri dielach a vystúpeniach vznikajú davy, ktoré sa ťažko obmedzujú. Radi by sme znova potešili našich divákov a umelcov novým umením, no epidemiologická situácia, a zároveň veľké výpadky z festivalového rozpočtu, nám nedovoľujú usporiadať plnohodnotný festival. Budeme však pracovať na tom, aby rok 2021 bol čo najlepší a diváci sa mali na čo tešiť.

D. Rajčanová

PRVÝ VÝSTREL

Ak prechádzate cez skanzen pri Múzeu SNP určite ste si všimli, že neďaleko vystavenej vojenskej techniky sa buduje frontové mestiečko, dioráma pre modelárov. Tento projekt sa začal realizovať pred dvomi rokmi po dohode s vedením Múzea SNP. Ide o jedinečný projekt, ktorý sa nachádza v exteriéri, a zároveň je súčasťou prehliadky expozície skanzenu ťažkej bojovej techniky Múzea SNP. Na dioráme modelári s modelmi tankov na diaľkové ovládanie z celého Slovenska robia ukážky pre verejnosť nielen pri príležitosti významných výročí súvisiacich s obdobím II. svetovej vojny a Slovenského národného povstania. Po dlhej zimnej prestávke otvorili sezónu 13. júna 2020. Zúčastnení modelári museli absolvovať tri disciplíny – jazdu zručnosti, taktický súboj a divácku súťaž o najkrajší model. Na podujatí sa zúčastnil aj Vladimír Strmeň – účastník SNP a svojím spevom spríjemnil atmosféru Jozef Mak. Samotná súťaž a ukážky modelov boli sprevádzané odborným komentárom a dobovou hudbou z čias II. svetovej vojny. Návštevníci tak mali možnosť zažiť zaujímavý víkend. Naše modelárske ukážky lákajú a pútajú čoraz viac návštevníkov Múzea SNP. Veľký záujem je najmä u detí, ale aj u dospelých. V poradí tretie kolo, ktoré sa uskutočnilo v júli, bolo zároveň prípravou na Banskobystrický modelársky deň pri príležitosti 76. výročia SNP.

J. Kršiak

Modelárske ukážky tankov

Foto: archív J. Kršiaka

LETO VYUŽÍVAME AJ NA KONTROLNÉ DNI

Aj napriek dovolenkovému obdobiu je v Banskej Bystrici vidieť čulý pracovný ruch. Primátor mesta Ján Nosko preto v júli absolvoval ďalší z kontrolných dní, počas ktorého upriamil pozornosť na čistenie Námestia SNP, a tiež na obnovu dvoch sásovských materských škôl, v ktorých sa realizujú práce zamerané na energetické úspory a rozšírenie kapacít.

Oprava námestia dlhodobo patrí k prioritám samosprávy. V minulosti sme investovali do výmeny rozbitých dlažbových kociek, obnovy vstupov s ryolitovou dlažbou či do skrášľovania zelene. Na jar zamestnanci Podniku medzitrhu práce – Šanca pre všetkých, n. o. odstraňovali nedostatky na odvodňovacích žlaboch v hradnom areáli na Námestí Štefana Moyseša a v prácach pokračovali priamo v centre.

Foto: MsÚ BB

Odstraňovanie buriny v centre

Išlo najmä o činnosti spojené so zmetaním a odstraňovaním buriny, ktorým sa venovali v skorých ranných hodinách. Podnik medzitrhu práce – Šanca pre všetkých, n. o. nedávno získal štatút sociálneho podniku. Do budúcnosti má jeho vedenie nápady na ďalšie prospešné činnosti a v prípade, že im to finančná situácia dovolí, plánujú rozšíriť aj počet zamestnancov. „Podnik medzitrhu práce – Šanca pre všetkých, n. o. má aktívnych zamestnancov, ktorí priložia ruku k dielu v rôznych oblastiach. Nakoľko rotačné kefy, ktoré používajú sú hlučné, na námestí napríklad končili o 9:30 hod., aby nerušili okoloidúcich. Vypomáhajú aj ZAaRESu s kosením cintorínov či areálov materských škôl. Pomôžu nám tiež pri menších opravách autobusových zastávok. Ďakujem im za dôslednú prácu, pri ktorej dbajú aj na majetok ľudí a zvýšenú bezpečnosť,“ povedal primá-

tor Ján Nosko. Ďalšou zastávkou kontrolného dňa bola Materská škola Strážovská, v ktorej sa v súčasnosti finalizujú práce vo vnútorných priestoroch. Zároveň prebiehajú aj práce v exteriéri. Upravuje sa okolitá zeleň, chodníky a terasy. Asfaltové chodníky budú nahradené zámkovou dlažbou, ktorá je z hľadiska klimatických podmienok vhodnejšia. Pracuje sa aj na hospodárskej časti a bezbariérových vstupoch, ktoré budú v oboch pavilónoch. Podľa predpokladu by práce na tejto škôlke mohli byť ukončené už tento mesiac. „Následne preberieme stavbu od zhotoviteľa, v rámci čoho začneme aj s jej kontrolou, aby mohli byť včas odstránené prípadné nedostatky. Tento proces plánujeme ukončiť do 1. septembra, nakoľko nám záleží na tom, aby mohli deti nastúpiť do škôlky hneď po letných prázdninách,“ dopĺňa primátor Nosko. Stavebné práce sa realizujú aj v Materskej

Foto: MsÚ BB

Materská škola Strážovská

škole Karpatská, kde už sú hotové dve budovy a všetko prebieha podľa plánu. Menšie komplikácie spôsobujú spojovacie chodby vo vzťahu k výmene starých presklených výplní za nové. Nič to však nemení na skutočnosti, že škôlkari budú môcť vynovenú materskú školu využívať už počas septembra.

dmo

REŠTAURAČNÉ A POHOSTINSKÉ ZARIADENIA

Mestská polícia Banská Bystrica vykonáva kontroly dodržiavania otváracích a zatváracích hodín reštauračných a pohostinských zariadení na území mesta Banská Bystrica. Kontroly sa uskutočňujú v rámci bežného výkonu služby mestských policajtov, ale i na podnety obyvateľov mesta. Prevádzkovateľ si v súlade a v medziach ustanovení Všeobecne záväzného nariadenia mesta Banská Bystrica č. 4/2015 o pravidlách času predaja v obchode a času prevádzky služieb sám určí prevádzkovú dobu tak, aby boli uspokojené potreby obyvateľov mesta a požiadavky podnikateľov, pričom však pravidlá času predaja

v obchode a času prevádzky služieb musia zohľadniť lokalitu, v ktorej je prevádzka zriadená. Napriek tomu boli zistené viaceré porušenia a s tým súvisiace rušenie nočného kludu. Opakované nedodržiavanie prevádzkovej doby bolo doposiaľ zistené kontrolami v troch prevádzkach. Apelujeme preto na prevádzkovateľov, aby striktnie dodržiavali otváraciu a zatváraciu dobu. Kontroly na to zamerané budú vo zvýšenej miere prebiehať i naďalej. Za nedodržiavanie VZN hrozí prevádzkovateľovi pokuta v správnom konaní až do výšky 6 683 eur.

MsP BB

VÝSTAVBU MULTIFUNKČNEJ ŠPORTOVEJ HALY MESTO NATERAZ ODKLADÁ

V roku 2022 sa nielen Banská Bystrica, ale aj celé Slovensko stane dejiskom najväčšieho Európskeho mládežníckeho olympijského festivalu EYOF, ktorý privíta tisíce návštevníkov. Organizáciou tak veľkého športového sviatku nejde len o medzinárodnú prestíž Slovenska, ale aj významné investície do obnovy športovísk v hostiteľskom meste i vo vybraných partnerských mestách. Zrevitalizované športové stánky budú slúžiť ďalším generáciám aj po skončení podujatia.

NAMIESTO HALY OBNOVA CIEST A CHODNÍKOV V BANSKEJ BYSTRICI

Foto: MeÚ BB

Úseky na opravu vytypujeme s poslancami

Prioritou mesta bolo do konania EYOF-u vybudovať multifunkčnú športovú halu na parkovisku Mičinská, na výstavbu ktorej získalo vládnu dotáciu vo výške 6,7 milióna eur. Celkový odhad za moderné viacúčelové športovisko sa pohyboval na úrovni 12 mil. eur, čo by znamenalo vyčlenenie ďalších viac ako 6 mil.

eur z mestského rozpočtu. V dobrých ekonomických časoch to bol krok predstaviteľný a reálny. Po mimoriadnom koronavírusovom období nastala zmena. Vzhľadom k výpadku podielových daní zhruba na úrovni 3,3 mil. eur sa vedenie mesta rozhodlo túto investičnú akciu prehodnotiť a od vládnej dotácie ustúpiť. „Nebolo to jednoduché rozhodnutie, no verím, že zodpovedné. Uvedomujem si, že hlad športovcov po takomto objekte v meste bol. Žiaľ, museli sme sa rozhodnúť. Ekonomická situácia nedovoľuje, aby sme robili nadstavbu, keď je potrebné investovať aj do komunálnej sféry. Preto sme sa rozhodli prehodnotiť výstavbu haly a investovať do opráv chodníkov a ciest. V budúcom roku by sme chceli zrealizovať najrozsiahlejšiu obnovu dopravnej infraštruktúry za posledné desaťročie,“ hovorí primátor Ján Nosko.

PODPORA ŠTÁTU JE PRI ORGANIZÁCII MEDZINÁRODNÉHO PODUJATIA DÔLEŽITÁ

Ambíciou mesta zároveň je, aby zdroje vyčlenené Vládou SR na multifunkčnú športovú

halu boli využité na dobudovanie a dofinancovanie alternatívnych športovísk v iných mestách. Organizačný výbor EYOF-u vybral zoznam investičných priorít pre potreby organizovania športového podujatia a dúfa v konštruktívnu a včasnú dohodu s rezortmi školstva a financií, ktoré potvrdili záujem podporiť toto podujatie. „S pomocou našich susedných partnerských miest máme od začiatku pripravené alternatívne riešenie, preto podujatie nebude v žiadnom prípade ohrozené. Práve naopak. Aj posunutie termínu jeho konania pre olympiádu v Tokiu z roku 2021 na rok 2022 nám dáva ešte väčší priestor na kvalitnú prípravu. Som presvedčený, že to zvládneme a Banská Bystrica sa odprezentuje pred celou športovou Európou v tom najlepšom svetle,“ dopĺňa Nosko. Pozemok určený na výstavbu multifunkčnej športovej haly od Lesov SR za 850 000 eur ostáva v majetku mesta. Zapojte sa aj Vy do rozhodovania o tom, na aký účel by mal byť tento priestor v budúcnosti využitý. Svoje návrhy nám posielajte na e-mail: hovorca@banskabystrica.sk.

mar

ROKOVANIE S REZORTOM SPRAVODLIVOSTI

V čase, keď každá samospráva prehodnocuje priority a šetrí všade, kde sa dá, musí mesto Banská Bystrica uhradiť ministerstvu spravodlivosti sumu vo výške približne 1,8 mil. eur za dlhoročný súdny spor, ktorého začiatky siahajú do roku 2006. Keďže nejde o malé finančné prostriedky, primátor Ján Nosko sa s rezortom spravodlivosti snaží nájsť najvhodnejšie riešenie prijateľné pre obe strany a hľadať spôsob, ako mestu v tejto dobe pomôcť.

V roku 2014 vyhralo mesto Banská Bystrica súdny spor voči Slovenskej republike konajúcej prostredníctvom Ministerstva spravodlivosti SR o náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu. „Išlo o nezákonné rozhodnutie súdu vydané v súvislosti s výkonom exekučného konania proti niekdajšej príspevkovej organizácii mesta Banská Bystrica – Investorskému útvaru v prospech schránkovej spoločnosti TIKKA Investments Limited so sídlom na Cypre. Na základe tohto vyhrateho súdneho sporu ministerstvo spravodlivosti uhradilo mestu súdom právoplatne priznanú náhradu škody a trovy konania v sume spolu vo výške takmer 1,8 milióna eur,“ objasňuje prednostka banskobystrického mestského úradu Marica Koreňová. Ministerstvo spravodlivosti následne proti danému právoplatnému rozhodnutiu podalo dovolanie. V roku 2017 Najvyšší súd SR rozhodol tak, že právoplatné rozhodnutie o nároku mesta Banská Bystrica na náhradu škody zrušil a celé konanie sa vrátilo späť na Okresný súd Banská Bystrica. V apríli tohto roku Krajský súd Banská Bystrica právoplatne rozhodol, že pôvodne priznaný nárok na náhradu škody voči ministerstvu spravodlivosti zamietol. Znamená to, že samospráva je povinná vrátiť ministerstvu spravodlivosti sumu vo výške 1 775 568,53 eur spolu s príslušenstvom, ktorú mestu pôvodne zaplatilo. Mesto proti tomuto novému zamietavému právoplat-

nému rozhodnutiu podalo dovolanie na Najvyšší súd SR. Zároveň sa snaží rokovať s ministerstvom spravodlivosti a hľadať riešenia. „Pri tvorbe rozpočtu v najbližších mesiacoch musíme počítať aj s týmto problémom. Keďže nejde o malé finančné prostriedky, hľadáme spôsob ako v tejto dobe pomôcť nášmu mestu. Iniciovali sme preto stretnutie s rezortom spravodlivosti, aby sme našli spoločné riešenie. Žiadame o uzatvorenie dohody, predmetom ktorej by bola možnosť vrátenia financií formou splátok počas nasledujúcich troch rokov,“ hovorí primátor Ján Nosko. Podmienky pre uzatvorenie takejto dohody vyplývajú zo zákona č. 374/2014 Z. z. o pohľadávkach štátu. „V súčasnej dobe si nemôžeme dovoliť minúť jednorazovo takmer 2 mil. eur z rezervného fondu na problém, ktorý nevznikol za môjho primátorovania. Stihli sme už rokovať aj s bankami vo veci posunutia splátok, aby sme mohli disponovať s peniazmi a investovať ich do pálčivých problémov v meste. Chýbajú nám parkovacie miesta a kvalitná dopravná infraštruktúra, mosty máme v havarijnom stave, musíme opraviť strechu na bývalej škole na Tatranskej ulici, na jednom z pavilónov Základnej školy na Bakosovej nám tiež zateká strecha... Verím, že budeme úspešní a podarí sa nám vyrokovať čo najlepšie podmienky,“ dopĺňa Nosko. Výsledky rokovaní by mali byť známe v závere letných prázdnin.

mar

AKÝ JE PRÍBEH DNEŠNÉHO NÁMESTIE ŠTEFANA MOYSESA?

Leto je obdobím výletov v prírode, pri vode, po horách či po rôznych pamiatkach. A v našom meste je rozhodne kam ísť. Napríklad Pamiatková rezervácia Banská Bystrica má už 65 rokov. Bola zriadená Poverením školstva a kultúry SNR dňa 18. mája 1955 o rozlohe 43,50 hektárov. Návštevníci mesta z Pamiatkovej rezervácie poznajú najmä Námestie SNP. Vzácné je tiež Horné – Moysesovo námestie obkolesujúce Mestský zámok aj gotický Mestský hrad a zaujímavé sú aj ďalšie ulice a budovy starého mesta.

O význame námestí a ulíc či o historických súvislostiach, hovoria aj ich názvy. Často charakterizujú tiež ich vznik a polohu.

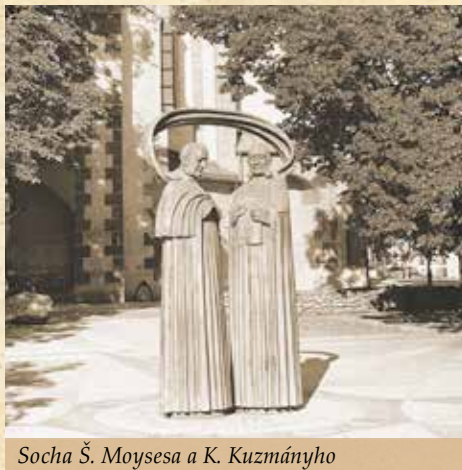
AKÝ BOL NÁZOV?

Námestie Slovenského národného povstania sa predtým volalo Ring. Hlavné námestie, Fo tér, IV. Béla király tér, Masarykovo, Andreja Hlinku, Národného povstania. Pri prechode z Hlavného námestia na Mestský hrad, smerom hore Hronom, vzniklo kedysi okolo hradného areálu Horné námestie. Volali ho aj Kirchen alebo Piacz tér a tiež Vár tér. Nejaký čas sa nazývalo Matejovo – Mátyás tér, pretože sem prichádzal pri návštevách mesta kráľ Matej Korvín. Neskôr bolo Námestím Banického povstania. Za socializmu ho premenovali na Námestie Červenej armády a dnes sa volá podľa prvého predsedu Matice slovenskej – biskupa Štefana Moyses, ktorého meno sa spája aj so zavedením slovenského vyučovania na prvom slovenskom Vyššom gymnáziu v dome č. 14. „Ako všetci očakávame, bude Bystrica strediskom Slovenska, kde sa všetky naše sily zosústreďujú a z toho, čo paprsky na všetky strany zohrievajú budú studené naše kraje,“ píše jeden z hýbateľov tých čias M. Čulen v liste z r. 1862. Súčasťou námestia je Mestský zámok – Mestský hrad s Barbakanom (vstupným rondelom) a Petermanovou vežou (tzv. veža Nebojsa) s mestskými zvonmi (Generál, Medián, Špeciál) a „Hláskou“. Nachádza sa tu bývalá Radnica (Praetorium), Farský Nemecký kostol (Kostol Nanebovzatia Panny Márie) a Slovenský kostol (Kostol sv. Kríža), Matejov dom, stará budova Fary a bašty opevnenia (Farská, Banická, Pisárska). Na cintoríne okolo kostolov odpočívali mešťania od 13. stor. Pozostatky zo starých hrobov sa postupne ukládali do Karnera sv. Michala medzi Nemeckým kostolom a Praetoriom (dnes sídlo Stredoslovenskej galérie). Cintorín pri kostoloch zrušili ešte v 16. stor. Zvyšok Karnera je ukrytý pod mestskou dlažbou. Bola to dvojpodlažná polygonálna stavba vysoká sedem metrov. Prvá zmienka o nej je z r. 1406, posledná z r. 1644. Svetskí i cirkevní hodnostári zo starších čias tiež odpočívajú v uzavretých kryptách v podzemí pod kostolmi na území Mestského hradu.

OKOLO ZÁMKU

POSTUPNE VYRASTALI ĎALŠIE STAVBY

Pri dnešnej tržnici kedysi stála len budova starej školy a hrad obopínala vodná priekopa. Zá-

Socha Š. Moyses a K. Kuzmányho

Foto: MČÚ BB

sadné stavebné zásahy sa na Hornom námestí udiali v 40-tych rokoch 19. stor., keď na mieste zasypanej priekopy vznikla Promenáda – banskobystrické „Korzo“ s lipovou alejou. Neskôr bola na jej časti postavená Mestská tržnica. Už keď na Hlavnom námestí bývali jarmoky a trhy, na Hornom námestí a pri Promenáde bol obvykle zeleninový trh. Začiatkom 30-tych rokov 20. stor. bola na mieste starého domu na nároží Hlavného námestia podľa projektu architekta E. Belluša postavená budova Športiteľne. V r. 1940 postavili Chlapčenskú ľudovú školu (dnes cirkevná ZŠ Š. Moyses). Pri výstavbe bola zbúraná Ondrejova bašta, ktorej zvyšky sú za budovou školy. Pre výstavbu Hlavnej pošty zbúrali v r. 1946 štyri meštianske domy a o rok neskôr aj Mühlsteinovu baštu, najväčšiu baštu mestského opevnenia. Od r. 1964 stál v kúte tržnice pri Farskej bašte Mariánsky stĺp, ktorý musel „opustiť“ Námestie SNP v súvislosti s návštevou predstaviteľa Sovietskeho zväzu N. S. Chruščova, a vrátil sa naspäť až o 30 rokov. Medzi staré meštianske domy pri tržnici bol vklíniený koncom 60-tych rokov 20. stor. Dom Potravín.

TRŽNICU PRESTAVALI V ROKU 1996

Založená bola nová alej. V r. 2005 bolo postavené súsošie zakladateľov Matice slovenskej Š. Moyses a K. Kuzmányho (autor: M. Tomaško). Domy Horného námestia sa stavali kedysi postupne okolo hradu v dvoch radoch akoby v tvare písmena L. Juhovýchodný rad domov pokračoval od Hlavného námestia smerom na Hornú ulicu. Číslovanie má však opačné. Dom číslo 1 je Rímsko-katolícky farský úrad na začiatku Hornej ulice oproti budove Slovenskej pošty a číslo 8 má budova Slovenskej športiteľ-

ne na nároží Námestia SNP. Druhý rad domov súbežne s Promenádou a tržnicou vznikol na hranici pozemku „ringového“ domu č. 23 (Námestie SNP č. 23). Od miesta zvaného podľa starej povesti Vlčí obed (po pohromách súvisiacich s mongolskými vpádmi sa tu vraj hostili vlci a tento pojem sa stal pre Bystričanov synonymom pustého, pochmúrneho miesta), domu č. 9, až po dom č. 17 zvaný Pharhoff – Farský dvor. Tu bol okrem zimného sídla mestského farára, obydľia kaplánov a čeladníkov predovšetkým Farský majer s hospodárskymi budovami. V 40-tych rokoch 20. stor. vznikol postavením školy a pošty na severovýchode tretí rad budov. Rady domov okolo hradného areálu tak nadobudli tvar písmena U.

MOYSESOVO NÁMESTIE UKRÝVA VEĽA PRÍBEHOV

Žili, pracovali i študovali tu významné osobnosti. Je tu cintorín. Bolo tu významné gymnázium i skvelé obchody – známe železiarstvo (U Friedov), lekáreň (U Flittnerov – Mestský hrad, za socializmu ČEDOK), papiernictvo (U Havelkov), potraviny (U Zátrochov), z novších športové potreby (U Viazanicu, pokračovateľa E. Šeböka), lahôdky (bufet Ryba), Dom Potravín... Kedysi sa tu varilo aj pivo chýrnych značiek (Zlatopramen). Zachovala sa tu unikátna strecha so závesnou kovovou konštrukciou (Bedřich Schnirch, 1826). Počas Slovenského národného povstania z tohto námestia vysielal Slobodný slovenský vysielateľ (základná škola)... Toto miesto má vzácnu, neobyčajnú históriu. Od hororového Vlčieho obedu, románskeho kostola, stavieb mestského hradu, až po otvorenie hradného areálu do pekného námestia. Ak dnes Starobystričania použijú porekadlo: „Je tu pusto ako na Vlčom obedu“, určite to neplatí pre Moysesovo námestie.

M. Lichý

Literatúra:

J. Baláž – Banská Bystrica v premenách času (BAJA, 2002),
K. Demuth – P. Hríz – M. Šoka – Banská Bystrica a okolie (Spektrum Grafik, 2006),
E. Jurkovich – Dejiny kráľovského mesta Banská Bystrica na základe poverenia predstaviteľov mesta v rokoch 1896 – 1922 (preložil I. Nagy, Pribicer, 2005) a Príbehy z minulosti Banskej Bystrice – Výber z tvorby Emila Jurkovicha (ŠVK, 1997)
Kolektív SÚPSOP – Súpis pamiatok na Slovensku (Obzor, 1967)

VRCHOL SÁSOVEJ BOL V STREDOVEKU

Sásová ako slovenská osada v stredoveku existovala už pred nemeckým osídľovaním a formovala sa okolo existujúceho kostola Panny Márie a sv. Antona Pustovníka, ktorý je v prameňoch doložený v roku 1350. Podľa tejto najstaršej Odpustkovej listiny kostola si bývalá obec tento rok pripomína 670. výročie od prvej písomnej správy.

NEMECKÉ OSÍDLOVANIE BYSTRICE

Nemecké obyvateľstvo preniklo do severnej časti Zvolenskej kotliny až po tatárskom vpáde, okolo polovice 13. storočia a usídlilo sa v blízkosti existujúcej slovenskej osady Bystrice. Uhorský kráľ Belo IV. daroval hostom rozsiahle výsady pre banskú motiváciu s rozľahlým chotárom, ktorý zahŕňal celú špaňodolinskú a starohorskú rudnú oblasť. Sásová dostala svoj názov v druhej polovici 14. storočia podľa jej neskoršieho majiteľa Mikuláša Sasa, ktorý bol synom prvého banskobystričského richtára Ondreja. Starousadlé obyvateľstvo sa venovalo poľnohospodárstvu a baníctvu zväčša na povrchových rudných ložiskách. Jeho brat Heinczmann bol majiteľ susednej slovenskej osady, ktorú neskôr pomenoval Kostivarska. V stredoveku ju vlastnili zemanovia z Sásovej. Mikuláš Sas bol komes a šľachtic, ktorý ho viazalo na vojenskú službu pre kráľa. Bol zakladateľ dynastie sásovských zemanov s rozsiahlym majetkom, kuriou v Sásovej, 11 poddanskými usadlosťami vo Zvolenskej župe i liptovskou dedinou Kvačany. Mladšia dedina Rudlová vznikla na vennom majetku Rudelinovej manželky Alžbety, vnučky Miluláša Sasa, kde sa Rudelin priženil. Pôvodne toto územie patrilo do chotára Sásovej. V roku 1379 bol banskobystričský richtár a znalosť vtedajšieho práva využil na založenie vlastnej dediny – Rudlovej. Sásovskí zemanovia vlastnili svoje rozsiahle územie vyše dvesto rokov.

PODDANÍ MESTA BANSKÁ BYSTRICA

Mikuláš Sas sa v roku 1310 stal členom mestskej rady a v roku 1338 bol zvolený za richtára mesta. Spolu so svojím bratom bol uznávaná osobnosť stredovekej banskobystričkej meštianskej spoločnosti. Mal osem synov, čo v konečnom dôsledku zohrávalo negatívnu úlohu v drobení majetku. Po jeho smrti sa jednotné územie rozdelilo a postupne nastal úpadok. Sásová bola významnou dedinou, zemepánskym sídlom aj centrom farnosti. Vzhľadom na svoju poľnohospodársku produkciu bola nepríjemným konkurentom čím ďalej viac prosperujúceho mesta Banská Bystrica. Priaznivými okolnosťami z rozvíjajúcej sa ťažby medi a lepším cestným spojením šťastnejšie mesto veľmi rýchlo prevýšilo svojho súpera, ktorý vývinovo ostal na úrovni obce. Majetkovým delením územia Sásovej a zálohovaním

Sásovské senobranie na Rovniach v roku 1917

Socha sv. Sebastiana od Majstra Pavla z Levoče

podielov sásovských zemanov banskobystričskými mešťanmi už od 15. storočia stávalo sa jeho postupným majiteľom mesto Banská Bystrica. Po niekoľkoročných súdnych sporoch s poslednými vlastníckymi majetkov v Sásovej, uhorský kráľ Ľudovít II. 21. mája 1520 schválil listinou prevod tohto majetku v celosti v prospech mesta Banská Bystrica. Tým sa spečatil ďalší rozvoj samostatnosti Sásovej, ktorá sa stáva popri Rudlovej, Kynceľovej a Nemciach najväčšou poddanskou dedinou zemepána mesta Banská Bystrica až do roku 1848. Poddanské obce okrem vyrubených dikálnych poplatkov platili aj svoje desiatky v peňažnej i naturálnej rente. Sásová v 16. storočí okrem spomenutých daní a robôt ešte osobitne uhrádzala 9 zlatých na krytie nákladov spojených s usporiadaním novoročnej richtárskej hostiny. S nemeckou kolonizáciou sa začalo uplatňovať i nemecké (saské) stredoveké právo: „Kto nočnou hodinou kradne obilie, toho odsúdia na smrť obesením. Ak kradne za dňa, tak mu tiež ide o krk.“ Jej poddaní patrili do kompetencie mestského súdu vo všetkých

priestupkoch proti zákonu, ktorých sa dopustili v mestskom chotári.

KOSTOL NEVŠEDNÝCH OLTÁROV

V roku 1967 sa v Levoči uskutočnila výnimočná výstava diela a školy Majstra Pavla z Levoče. Medzi vystavenými exponátmi bola aj socha sv. Sebastiana zo štítu bočného oltára sv. Heleny a sv. Egídia z kostola z Sásovej. Táto jedinečná socha s upravenými vlasmi, zriadenou zásterou okolo drieku svätca nesie pečať ideovej rozpoltenosti, ktorá je príznačná pre obdobie nástupu renesancie. Kto iný, ak nie Majster Pavol, by mohol vytvoriť takéto dielo. V slovenskej osade budúcej Sásovej na miernej vyvýšene bola zrejme postavená ranostredoveká drevená pustovňa. Na jej mieste v období okolo polovice 13. storočia bol postavený jednododový kostol Panny Márie a sv. Antona Pustovníka. Tento kostol plnil funkciu centrálného farského kostola pre okolité slovenské osady už pred príchodom nemeckých kolonistov. Príchodom nemeckých osadníkov, baníkov i remeselníkov sprevádzaných mníchmi či rehoľníkmi, ktorí sa tu na blízkom území usadili našli uplatnenie aj ako rytieri strážiaci miestne okolie. Antoniti mohli poskytnúť výchovu i výcvik pre majiteľa, zemana Mikuláša Sasa, ktorý bol tiež zvaný „miles“ (rytier). Preto sa jeho dedina na začiatku nazývala „villa militis“ – dedina rytiera. Až neskôr dostala meno podľa jeho prímenia Sas. Pri prestavbe farského kostola Nanebovzatia Panny Márie v Banskej Bystrici v období poslednej štvrtiny 15. storočia až do polovice 16. storočia sa realizovala prestavba kostolov v Sásovej i Jakube. V tomto období tu pôsobili levočskí stavitelia a kamenári, no hlavne rezbárska dielňa na čele s Majstrom Pavlom z Levoče. Urobená bola výnimočná rebrová klenba v presbytériu staviteľom Antonom Pilgramom, ktorý následne odišiel realizovať stavebné práce do Viedne na Stephansdom. V interiéri je zachovaný neskorogotický mobiliár vysokej umeleckej hodnoty na území Slovenska. V presbytériu je umiestnený hlavný oltár (r. 1500), ktorého čaro spočíva v dramatickosti zobrazenia, a tiež v dokonalosti hlavných postáv. Na bočnom oltári (r. 1510) je reliéfne zobrazenie Heleny a Egídia. Najstarší oltár sv. Žofie (r. 1440) sa nachádza v expozícii Matejovho domu v Stredoslovenskom múzeu v Banskej Bystrici.

J. Kollár

NAŠE MESTO BUDE SÚČASŤOU PRETEKOV OKOLO SLOVENSKA

Medzinárodné cyklistické preteky Okolo Slovenska v rámci svojho 64. ročníka opäť zavítajú aj do Banskej Bystrice. Fanúšikovia sa môžu tešiť na 20 tímov, medzi ktorými je až šesť tímov z najvyššej kategórie. V rámci štyroch dní od 16. do 19. septembra 2020 absolvujú pretekári päť etáp – poletapu, časovku jednotlivcov a tri etapy. Na trase zo Žiliny, cez Banskú Bystricu, Žiar nad Hronom, Topoľčianky a Skalicu prejdú celkovo 673 kilometrov cez 125 miest a obcí. Potrápia sa s 20 vrchárskymi a 10 rýchlostnými premiami. Každé etapové preteky majú v programe tzv. kráľovskú etapu, ktorá je spomedzi všetkých previerok najnáročnejšia. V rámci 2. etapy zamieria cyklisti z rodného mesta Petra Sagana do Banskej Bystrice. Na takmer 210 kilometrov dlhej etape druhého dňa na ceste zo Žiliny, cez Považie, Strážovské vrchy a popri fatranských kopcoch smerom do srdca Slovenska čaká pelotón až desať horských a tri rýchlostné premie. Cieľ tejto etapy bude tradične na banskobystrickom Námestí SNP vo štvrtok, 17. septembra

v podvečerných hodinách približne medzi 18:15 a 18:50 hod. Pelotón sa však na území mesta a v jeho blízkom okolí objaví už pred 18:00 hod. na trase od Harmanca cez Jakub, Medený Hámar a Strieborné námestie s prejazdom cez Námestie SNP. Cyklisti následne absolvujú okruh vedúci cez Karlovo ponad sídlisko Rudlová – Sásosová, obce Nemce a Kynceľová a do centra mesta sa vrátia po ceste I/66 na Hušták a Dolnou ulicou do cieľa etapy na Námestí SNP. Fanúšikovia

Cyklistov čaká dlhá a náročná trasa

popri trati sa môžu tešiť na darčeky z reklamnej kolóny, ktorá pôjde približne v polhodinovom predstihu pred pelotónom. V cieľi budú pripravené vystúpenia majstrov sveta v triale či akrobatická jazda krasojazdkyň. Dobrú atmosféru vytvorí aj koncert skupiny Hudba z Marsu. Pre deti je pripravená tombola plná zaujímavých cien a stánky partnerov podujatia. V piatok, 18. septembra 2020 budú preteky pokračovať 3. etapou z Banskej Bystrice do Žiaru nad Hronom, ktorej slávnostný štart je naplánovaný na Námestí SNP o 14:00 hod.

PRIPRAVTE SA NA DOPRAVNÉ OBMEDZENIA

V súvislosti s podujatím budú prijaté aj nevyhnutné dopravné obmedzenia a opatrenia zaisťujúce bezpečnosť pretekárov, sprievodného konvoja a návštevníkov podujatia. Preto je potrebné počítať s priebežným uzatváraním komunikácií na trase pretekov sprievodnými vozidlami Policajného zboru Slovenskej republiky a s dlhodobším uzatvorením niektorých ulíc a parkovísk v centre mesta (Námestie Štefana Moysesa, Vajanského námestie, Štefánikovo nábrežie, Kapitulská ulica, Cikkerova ulica, Národná ulica, Kuzmányho ulica, atď.) a v blízkosti hotelov a penziónov, v ktorých budú účastníci ubytovaní. Bližšie informácie k obmedzeniam budú zverejnené pred konaním pretekov na webovej stránke podujatia a mesta. Celá organizácia, bude prebiehať v zmysle rešpektovania aktuálnych opatrení Vlády SR a hlavného hygienika na zabránenie šírenia vírusu Covid-19, ako aj usmernení medzinárodnej cyklistickej únie UCI.

Oddelenie športu
a Oddelenie dopravných stavieb, MsÚ BB

Vizualizácia: MsÚ BB

DO PRÁCE NA BICYKLI

V týchto dňoch prebieha v Banskej Bystrici registrácia do národnej kampane Do práce na bicykli, ktorá má ambíciu motivovať obyvateľov, aby si vyskúšali počas mesiaca september cestovanie do práce inak, ako autom. Registrácia je bezplatná a každý registrovaný účastník môže získať zaujímavé ceny. Neváhajte, dohodnite sa s kolegami v práci, vytvorte súťažné tímy a okrem zlepšenia svojej kondície pomôžete životnému prostrediu, neprispějete k ranným dopravným zápcham a prilepšíte svojej peňaženke. Registrovať sa môžete až do 7. septembra 2020 na www.dopracenabicykli.eu

A. Štulajterová

ZABEHNUŤ SI MÔŽU AJ NAJMENŠÍ

Deviaty ročník jedinečného podujatia iba pre deti s množstvom aktivít sa uskutoční na tradičnom mieste v prvý septembrový víkend. V Parku pod Pamätníkom SNP ani tento rok nebude chýbať Bankobystrický Minimaratóň, a to už 5. septembra 2020. Najmenší sa môžu tešiť nielen na bežecké preteky všetkých vekových kategórií, súboj lezuňov či beh mamičiek s kočíkmi, ale aj na sprievodné stanovišťa, ktoré pre nich pripraví banskobystričské športové kluby a partneri podujatia. Deti od 6 do 12 rokov si pripíšu za svoje výkony body do detskej série Marathon BB miniTour. Na každého v cieľi čaká účastnícka medaila a súčasťou vyhlásenia bude tradičné žrebovanie o ceny. Vyhrať môže každý, kto na podujatie príde. Organizátori avizujú možné sprísnené hygie-

Zapájajú sa aj rodičia s kočíkmi

nické opatrenia v priestore podujatia vzhľadom na nariadenia, ktoré budú platné v deň konania pretekov. Novinkou pre celý aktuálny ročník Marathon BB Tour a Marathon BB miniTour je pohodlná online registrácia na www.marathonbbtour.sk.

P. Fabok

HĽADÁM DOMOV

Karanténna stanica pre spoločenské zvieratá mesta Banská Bystrica so sídlom vo Zvolene predstavuje:

Meno: Batiraj **Pohlavie:** pes

Vek: 1/2015 **Výška:** 65 cm **Váha:** 40,4 kg

Povaha: Batiraj je mohutný a krásny pes. Potrebuje zodpovedného majiteľa, ktorý sa o neho dokáže postarať a zabezpečiť jeho potreby. Miluje ľudí, hladkanie, maznanie, ale pozor – neznáša iné psy. Preto je potrebné venčiť ho vždy na vôdzke a mať ho pod dozorom. Na vôdzke chodí pekne. Túži po láske svojho majiteľa. Je krásny a majestátny a srdce má plné lásky, ktorú by Vám chcel denne prejavovať. Je vhodný do domu s prístupom dnu alebo do bytu. Zamiluje sa do neho niekto? Veríme, že áno. Ak chcete vidieť viac psíkov či pomôcť, môžete sa informovať na telefónnych číslach: 0918505254, 0915699756 alebo v Karanténnej stanici so sídlom na adrese Unionka 17, 96001 Zvolen. Pomôcť môžete aj s dočasnou opaterou o psíky. Presné informácie o formách vítanej pomoci nájdete aj na webovej stránke www.kszv.sk.

POZVÁNKA

Občianska rada STRED Vás pozýva na jej zasadnutie, ktoré sa uskutoční vo štvrtok, 24. septembra 2020 o 17:00 hod. v zasadačke č. 290 na Mestskom úrade (Československej armády 26, Banská Bystrica). *OR Stred*

SPOŁACH, o. z. oznamuje, že v auguste 2020 sa nebude konať stretnutie podpornej skupiny príbuzných a opatrovateľov ľudí s Alzheimerovou chorobou. Najbližšie stretnutie podpornej skupiny sa uskutoční v septembri 2020. V prípade potreby poradenstva nás môžete kontaktovať e-mailom alebo telefonicky na: spolach.oz@gmail.com, 0948 211 372.

SPOŁACH, o. z.

UZÁVIERKA SEPTEMBROVÉHO ČÍSLA

Termín: 4. septembra 2020 do 12:00 hod. Na podklady čakáme do uzávierky. Po tomto termíne už nie je možné články dopĺňať, a preto budeme radi ak nás kontaktujete v predstihu. Kontaktná osoba: Mgr. Dominika Mojžišová, 048/43 30 107, e-mail: radnicnenoviny@banskabystrica.sk.

VEREJNÉ VYHLÁŠKY (VV) STAVEBNÉHO ÚRADU

OVZ-SU 133271/25167/2020/Boj

VV: Oznámenie o začatí stavebného konania a upustenie od miestneho zisťovania; Stavebník: Vlastníci bytov a nebytových priestorov v bytovom dome na Triede SNP 30 – 32, BB; Stavba: „Zateplenie BD T02 – B Trieda SNP 30 – 32“ súpisné číslo 1532, na parcele KN – C č. 1074, 1075 v k. ú. BB; Vyvesené: 03. 08. 2020

OVZ-SÚ 133335/25206/2020/Boj

VV: Oznámenie o začatí stavebného konania a upustenie od ústneho pojednávania a miestneho zisťovania; Stavebník: Mgr. Pavol Schlank, Nemčianska cesta č. 211/154, 974 01 Nemce; Stavba: „Stavebné úpravy v byte č. 5 na Ulici 29. augusta č. 1498/29 v BB“ na 1. p. obytného domu so súpisným číslom 1498 na parcele KN – C č. 1047, 1048/2, 1049, 1050, 1051 v k. ú. BB; Vyvesené: 03. 08. 2020

OVZ-SU 132724/11156/2020/Sko

VV: Rozhodnutie; Stavebník: Ing. Ján Mikolaj a Ing. Lenka Mikolajová, Námestie L. Štúra 15, 974 05 BB; Stavba: „Záhradná chatka“, ktorá je navrhnutá na pozemkoch parc. KN – C č. 3738/205, 3738/206, 3738/207 v k. ú. Radvaň, v ZO SZZ Zelenina v BB; Vyvesené: 29. 07. 2020

OVZ-SU 101336/23037/2020/NEU

VV: Zverejnenie informácie; Stavebník: Ekolu-mi, s. r. o., Partizánska csta 4634, 974 01 BB; Stavba: „Inovatívna technológia recyklácie nespacovateľných PET odpadov BB – zmena stavby pred dokončením“, situovaná na Parti-

zánskej ceste na pozemkoch parc. č. KN – C 374/10, 374/12, 374/28, 374/29, 374/35, 374/55, 374/73, 374/75, 374/76, 374/112, 374/115, v k. ú. Senica, BB; Vyvesené: 29. 07. 2020

OVZ-SU 128291/24593/2020/FUF

VV: Zmena lehoty pred dokončením; Stavebník: PRIMA INVEST, spol. s r. o., Bakossova 60, 974 01 BB; Stavba: „Obytný súbor Pršianska terasa BB, stavba B 1.2“ v rozsahu objektov: SO-01 Bytový dom 105, SO-02 Bytový dom B106, SO-03 Bytový dom B107, SO-04 Bytový dom B 108, SO-05 Bytový dom B109 a SO -06 Bytový dom B 110, na ktorú bolo vydané stavebné povolenie mestom BB č. RV 22977/2007-Fu, ev. č.: 277/2007 dňa 16. 10. 2007 a zmena stavby pred dokončením č. RV-SÚ 39842/08/Bob, ev. č. 283/08 zo dňa 27. 08. 2008; Vyvesené: 27. 07. 2020

OVZ-SU 128157/2285/2020/Boj

VV: Rozhodnutie; Stavebník: Michal Ščepko bytom Jaspisová ulica č. 15148/18, 974 05 BB; Stavba: „Stavebné úpravy v byte č. 10 3. o. v bytovom dome súpisné číslo 1555 na Triede SNP č. 47 v BB“ na parcele KN – C č. 1063/1 v k. ú. BB; Vyvesené: 24. 07. 2020

Všetky aktuálne verejné vyhlášky stavebného úradu nájdete na stránke mesta www.banskabystrica.sk v sekcii Samospráva – Úradná tabuľa, pričom v kategórii dokumentu je potrebné zvoliť Stavebný úrad.

V Banskej Bystrici, 04. 08. 2020

OZNAM KOMUNITNÝCH CENTIER

V Komunitnom centre Sásová sa všetko začína opäť prebúdzat a v priebehu augusta sa spustia dve nové pravidelné aktivity – Tréning pamäte tancom a Shuffle dance. Tréning pamäte tancom sa pod vedením pani Ľudmily Strmeňovej uskutoční **každý štvrtok od 9:30 do 12:00 hod.** Moderný energický tanec Shuffle dance, ktorým Vás bude sprevádzať mladá tanečná lektorka Veronika Sluková, si určite obľúbia deti i dospelí. Termín pravidelnej aktivity Shuffle dance uverejníme v prvej polovici augusta. Počas leta môžete navštíviť aj naše stále aktivity ako je Tréning pamäte, Jóga s Ali, Salsa, Bojový šerm, Aerobic či Ping-pong. Okrem toho sa môžete v prvej polovici septembra tešiť na naše obľúbené podujatie Babie leto alebo na Literárny krúžok, ktorého súčasťou budú zaujímaví hostia. Viac informácií sa dozviete na našej facebookovej stránke Komunitné centrum Sásová.

Komunitné centrum Sásová, budova bývalej ZŠ Tatranská, vchod vzaďu

SÚŤAŽ

V júlovom čísle Radničných novín ste sa mohli zapojiť do súťaže o publikáciu Po stopách architekta L. E. Hudeca. Potrebné bolo poslať odpoveď na otázku: Aké novinky si mesto Banská Bystrica pripravilo pre obyvateľov i návštevníkov v oblasti cestovného ruchu? Zapojilo sa Vás veľa a ďakujeme Vám, že naše noviny čítate. Správnych odpovedí bolo viac, novinkou je napríklad hra Ratujcie Cesnaka či sprístupnenie kostolov. Víťazom sa stáva pán Podoba. Srdečne gratulujeme, výhru Vám pošleme poštou! V minulom čísle Radničných novín sme vyhlásili aj súťaž o publikácie z dielne Mestských lesov Banská Bystrica. Zaujímala nás odpoveď na otázku, aké bolo/je Vaše obľúbené miesto na prechádzku či turistiku v našom meste alebo v jeho okolí? Teší nás, že radi relaxujete v okolí nášho mesta. Víťazmi sa stávajú pani Koubeková a pán Šimo. Gratulujeme a každému z Vás posielame zaujímavú publikáciu. Tentokrát sa môžete zapojiť do súťaže o knihu Kronika nášho času Pamätnica 60-tich rokov Folklorneho súboru Partizán. Stačí, ak nám napíšete odpoveď na otázku: Čo Vás zaujalo z programu pripravovaného 363. Radvanského jarmoku? Vaše odpovede môžete poslať do 4. septembra 2020 na adresu: Mesto Banská Bystrica, Radničné noviny, Československej armády 26, 974 01 Banská Bystrica alebo na e-mail: radnicnenoviny@banskabystrica.sk, predmet správy: súťaž.

Vínšpacírka
Banská Bystrica

19.9. 2020

LÍSTKY
V PREDAJI
V PREVÁDZKACH
CECHU HOSTINSKÝCH

WWW.VINSPACIRKA.SK

CENA LÍSTKA: 25 €
V PREDPREDAJI: 20 €

NÁMESTIE SNP
V BANSKEJ BYSTRICI
OD 14:00 DO 20:00

ORGANIZÁTORI PODIATIA: BENIČSKÝ, PARADOX, RAK, FUGGERA, LEPO, SLOVAK RESTAURANT & PUB, bobule vin&coffee

PARTNERI PODIATIA: STEFE, CENTRAL SLOVAKIA, GH.MUSIC, Bystrica City, Bystricoviny.sk, MY

MEDIÁLNI PARTNERI: rtv, RÁDIOREGINA, Bystrica City, Bystricoviny.sk, MY

BAŽANT KINEMATOGRAF 2020
FILMOVÉ NEBO NAD VAŠIM MESTOM UŽ 18. ROK!

BAŽANT KINEMATOGRAF
Zlatý Bažant

BANSKÁ BYSTRICA
NÁMESTIE SNP
20:30

22. 8. CEZ PRSTY
23. 8. LOLI PARADIČKA
24. 8. VLASTNÍCI
25. 8. POSLEDNÁ ARISTOKRATKA

VSTUP VOLNÝ

HOTOV BANSKÁ BYSTRICA NA ZDRAVIE, SLOVENSKO! BANSKÁ BYSTRICA

Elektrobicykel
iba za 20 Eur?

Vďaka zľavovej knižke je to možné!

EBAJK POŽIČOVŇA

TURISTICKÉ INFORMAČNÉ CENTRUM /autobusová stanica/
Mail: tic@banskabystrica.sk / Tel.: 048/4330626
www.visitbanskabystrica.sk/pozicovna-ebike/

UŽÍVAJ SI
BANSKÚ BYSTRICU
A JEJ OKOLIE

RELAXUJ A VYCHUTNÁVAJ
S KNIŽKOU PLNOU ZLIAV

ZA 24€
UŠETRI
AŽ 350€

BAZÉN
WELLNESS
SAUNA
E-BIKE
POSILŇOVŇA
PIZZA
LYŽOVAČKA
SUVENÍRY

0918 505 201
OPMCR@BANSKABYSTRICA.SK

01.09. UTOROK 10.00 hod., futbalové ihrisko, obec selce merida - zelená stopa snp 19. ročník horských cyklistických pretekov	01.09. UTOROK 10.00 hod., park pod pamätníkom snp beh na urpín 9. ročník horského behu	01. - 30.09. UTO - STR banská bystrica do práce na bicykli 2020 národná kampaň na podporu rozvoja nemotorovej, predovšetkým cyklistickej dopravy	04.09. PIATOK 18.30 hod., štátna opera, národná 11 giuseppe verdi: rigolotto slávna operná dráma o dvornom šašovi a jeho milovanej dcére	05.09. SOBOTA 08.00 hod., park pod pamätníkom snp minimaratóň bežecké preteky pre deti do 15 rokov
05.09. SOBOTA 19.00 hod., evanjelický kostol, stará sásová ulica vivat vox organi 2020 VIII. ročník medzinárodného organového festivalu, hostia: helmut hauskeller, stanislav šurin	06.09. NEDEĽA 08.00 hod., dom slovenského misijného hnutia, skutockého 4 celoslovenské stretnutie zberateľov poštových známok, mincí, pohľadníc, Oč suvenírových bankoviek	09.09. STREDA 18.30 hod., štátna opera, národná 11 giacomo puccini: toska operná dráma o ľúbostnej vášni, priateľstve a zrade	11. - 13.09. PIA - NED námestie snp, barbakan, pamätník snp, dolná ulica, cnk záhrada radvanský jarmok trh tradičných remesiel a bohatý kultúrny program	12.09. SOBOTA 10.00 hod., futbalové ihrisko, stará sásová stretnutie sásoväňov 2020 pri príležitosti 670. výročia bývalej obce
12.09. SOBOTA 16.00 hod., futbalové ihrisko, stará sásová deň sásovskej uhorky uhorkové a zeleninové špeciality	12.09. SOBOTA 20.30 hod., evanjelický kostol, lazovná ulica 46 filip jančík svetoznáma filmová hudba v akustickom prevedení	16. - 22.09. STR - UTO banská bystrica európsky týždeň mobility 2020 národná kampaň	16.09. ŠTVRTOK 17.00 hod., radnica - ciklerova sieň, námestie snp 1 ars poetica neosoliensis autorské čítanie poézie	17. - 18.09. ŠTV - PIA námestie snp okolo slovenska 64. ročník medzinárodných cyklistických pretekov
19.09. SOBOTA 14.00 hod., námestie snp vínšpacírka 2020 7. ročník najkratšej a najbohatšej vínnej cesty na slovensku	19.09. SOBOTA 17.00 hod., klub 77, horná 54 angelus fest benefičný rockovo - metalový koncert	19.09. SOBOTA 18.00 hod., robotnícky dom, robotnícka 3 ruská pieseň koncert	23.09. STREDA 17.00 hod., ssm - thurzov dom, námestie snp 4 stretnutia s minulosťou pod zelenou klenbou s janou kucbeľovou na tému ľudový odev	23. - 30.09. STR - STR banská bystrica európsky týždeň športu športové aktivity organizované v rámci kampane
24.09. ŠTVRTOK 14.00 hod., vkmk - pobočka fončorda, jilemnického 48 tango na venuši prezentácia básnickej zbierky miroslava kapustu	24.09. ŠTVRTOK 18.30 hod., štátna opera, národná 11 josef bohuslav foerster: eva operná dráma	26.09. SOBOTA 10.00 hod., štefánikovo nábřeží festart jednodňový festival umenia a kultúry	26.09. SOBOTA 18.00 hod., štátna opera, národná 11 michael stewart - jerry herman: hello, dolly! klasický muzikál o podnikavej vdove	26.09. SOBOTA 18.00 hod., robotnícky dom, robotnícka 3 bratislava hot serenaders profilový koncert
27.09. NEDEĽA 10.00 hod., obec ľubietová o permoníkov kylof bežecké preteky série marathon bb tour	28.09. - 02.10. PON - PIA 10.00 hod., c.a.l.e.h. n.o., skutockého 22 bola raz architektúra workshopy pre deti	29.09. UTOROK 17.00 hod., ssm - matejov dom, námestie štefana moysesu 20 čo sa skrýva v depozite príbeh zberateľov - výpravy za hmyzom, so zoológickou r. kapustovou	29.09. UTOROK 19.00 hod., bdnr, skutockého 14 xénia dragunská: tajomný maják hra na hranici skutočnosti a snov	30.09. STREDA 19.30 hod., c.a.l.e.h. n.o., skutockého 22 festival film a architektúra natura urbana: the brachen of berlin premietanie filmu

zmena programu vyhradená!

RADVANSKÝ JARMOK

11. 9. - 13. 9. 2020/Banská Bystrica

PIATOK 11. 9. 2020

Námestie SNP, tržnica

10:00 – 20:00 Trh tradičných remesiel a stánky s ľudovo-umeleckými výrobkami

Námestie SNP

16:00 Pod'ťe na jarmok!
Živá pozvánka pouličných umelcov
16:20 Otvárame jarmok

Nádvorie radnice

16:30 Pocta fujare
Program k 15. výročiu zapísania fujary do UNESCO
Fujaristi z Banskej Bystrice, FS Helpan a sólisti Michal Fiľo a Matúš Fiľo
18:00 Folklorný súbor Bystrina
Hudobný program ľudovej hudby FS Bystrina a ich sólistov
20:00 Panoptikum hrôzy
Krátko čiernohumorné stredoveké panoptikum banskobystrického Divadla na vysokej nohe
21:00 Hrdza
Autorské piesne prešovskej skupiny inšpirované slovenským folklórom

15:00 – 19:00 Helpianska kúdeľná izba

Ukážky pradenia, výroby nitelnic, vyšívania, predvádzanie krojov a výstava vyšíviek z Helpy

Barbakan

15:00 Otvorenie včelárskej dedinky
15:00 – 18:00 Včelárska dedinka
Bohatý program na tému včelárstva pripravilo SOŠ Pod Bánošom
Vyrežavanie figurálnych úlov, apiterapia, pozorovací úf a iné
17:00 Rozprávania o včelách
Riaditeľ SOŠ Pod Bánošom Ing. Pavel Fiľo o svete včiel a histórii včelárstva
15:00 – 18:00 Historické banské stroje
Výstava funkčných replík hutníckych strojov – hámor, stupy, mech a novinka ručne ovládaný výťah

Nádvorie Stredoslovenského osvetového strediska, Dolná 35

10:00 – 17:00 Ovečka, ovečka, trojaký úžitok
Remeselné a tvorivé dielne zamerané na spracovanie, tkanie surovíc, pradenie vlny, drevené cedidlá a zápästky, čuchranie, krampľovanie, v dielňach si môžete vyrobiť loptičky, brmbolce a písmenká z plste
10:00 Maťko a blázni
Potulné divadlo J+T prináša klasický príbeh Pavla Dobšinského
16:30 Maťko a blázni

Záhrada - Centrum nezávislej kultúry, Námestie SNP 16

15:30 tanC
Súčasná pohybová performance
L. Bielik, M. Šeligová, M. Nezvalová
17:00 Maringotka
Gypsy jazzová kapela z Banskej Bystrice
19:00 Legenda Jánošíkova?
Potulné divadlo Džordža Gaviara a Toma Fajera pri príležitosti 190. výročia vzniku ochotníckeho divadla na Slovensku

SOBOTA 12. 9. 2020

Námestie SNP, tržnica

9:00 – 20:00 Trh tradičných remesiel a stánky s ľudovo-umeleckými výrobkami

Nádvorie radnice

11:00 Slovania
Šermiarsko-divadelná kumpánia Via Historica humorne o dejinách Slovanov
13:00 Tereza Králiková a Chanson Friends
Šansóny Hany Hegerovej trochu inak
15:00 Na baňu klopať
Detský folklórny festival, DFS Matičiarik
10:00 – 16:00 Helpianska kúdeľná izba
Ukážky pradenia, výroby nitelnic, vyšívania, predvádzanie krojov a výstava vyšíviek z Helpy

Areál Múzea SNP

17:00 – 21:00 Slovenský deň kroja, 3. ročník
Tento rok ideme za Vami!!!
Bohatý program predstaví krásu slovenských krojov, tradície a zvyky jednotlivých miest a obcí

Barbakan

10:00 – 18:00 Včelárska dedinka
Program na tému včelárstva pripravilo SOŠ Pod Bánošom
Vyrežavanie figurálnych úlov, apiterapia, pozorovací úf a iné

SOBOTA 12. 9. 2020

Barbakan

14:00 Starohorský banický spevokol Haliar
Banský folklór a tradície
10:00 – 18:00 Historické banské stroje
Výstava funkčných replík hutníckych strojov: hámor, stupy, mech a novinka ručne ovládaný výťah

Nádvorie Stredoslovenského osvetového strediska, Dolná 35

11:00 – 18:00 Ovečka, ovečka, trojaký úžitok
Remeselné a tvorivé dielne zamerané na spracovanie, tkanie surovíc, pradenie vlny, drevené cedidlá a zápästky, čuchranie, krampľovanie, v dielňach si môžete vyrobiť loptičky, brmbolce a písmenká z plste
14:30 Či to zvony zvonja, či orgoni hrajú...
Program venovaný tradičnej hudobnej kultúre obcí pod Kráľovou hoľou

Záhrada - Centrum nezávislej kultúry, Námestie SNP 16

10:00 Medová rozprávka
Divadlo Spozvoza porozpráva príbeh o ježkovi Jožkovi, ktorý stretne roj včiel
11:30, 13:30, Čítanie v Záhrade
14:30 Živé čítanie pre deti, interaktívna prezentácia nových rozprávkových kníh zo slovenských regiónov
Učinkuje: Divadlo Hotel Maria
16:00 Medová rozprávka

NEDEĽA 13. 9. 2020

Námestie SNP, tržnica

9:00 – 16:00 Trh tradičných remesiel a stánky s ľudovo-umeleckými výrobkami

Nádvorie radnice

10:30 Leto v Priehode
Folklorná skupina Priehodčan
13:00 Gatsby Sounds
Koncert banskobystrickej swingovej kapely
14:30 Podakovanie remeselníkom
15:00 FS Urpín
Tanečno-hudobné pásmo

10:00 – 14:30 Helpianska kúdeľná izba

Ukážky pradenia, výroby nitelnic, vyšívania, predvádzanie krojov a výstava vyšíviek z Helpy

Barbakan

10:00 – 14:00 Včelárska dedinka
Bohatý program na tému včelárstva pripravilo SOŠ Pod Bánošom
Vyrežavanie figurálnych úlov, apiterapia, pozorovací úf a iné
10:00 – 14:00 Historické banské stroje
Výstava funkčných replík hutníckych strojov – hámor, stupy, mech a novinka ručne ovládaný výťah

Záhrada - Centrum nezávislej kultúry, Námestie SNP 16

10:00 O kozliatkach
15:00 Drevená krava
Rozprávky Divadla z domčeka

SPRIEVODNÉ PODUJATIA

Foyer radnice

31. 8. – 13. 9. 2020 Svetozár Stračina
Výstava k 80. výročiu narodenia významného slovenského skladateľa

Lazovná ulica

11. 9. – 13. 9. 2020 Umelecká ulička
Pouliční umelci a výtvarný ateliér

Lazovná ulica č. 5, 365.labb

11. 9. 16:00 – 19:00 EKO Fest – Príbeh včely
Inšpiratívne podujatie o včelách spojené s workshopom
Organizátori: EnviroFuture, LINK CoWorking B.Bystrica, 365.labb

Dolná ulica č. 25

11. 9. 10:00 – 17:30 Výstava drobných hospodárskych zvierat, akvaristika
12. 9. 10:00 – 17:30 Výstava drobných hospodárskych zvierat, akvaristika
13. 9. 10:00 – 13:00 Výstava drobných hospodárskych zvierat, akvaristika

Areál pred Barbakanom

12. 9. – 14. 9. 2020 Krása v kroji
Výstava fotografií